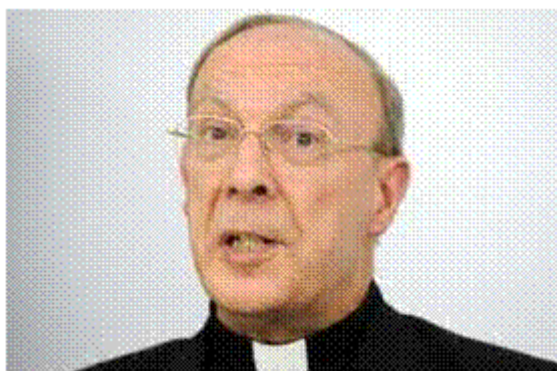

Kaare Rübner Jørgensen orienterer om to aktuelle emner:

1. *Ærkebiskop Leónard i Belgien*
2. *Ærkebispedømmet Milwaukee's konkurs*

1. Ærkebiskop Leónard i Belgien

Biskop Olmsted i det ørkenagtige Arizona, som blev omtalt i den sidste nyhedsmail, er ikke den eneste biskop, der i det forløbne år har vist sin magtarrogance. Det har den nylig udpegede ærkebiskop af Malines-Bruxelles (Mechelen-Brussel) også. I hvert fald ifølge medierne.

På IMWAC-mødet i Strasbourg i 2008 gav repræsentanten for Belgien udtryk for sin dybe bekymring for hvem, der skulle følge efter den flamsktalende kardinal Danneels som ærkebiskop af Malines-Bruxelles (Mechelen-Brussel) og dermed blive landets næste primas (øverste biskop). Danneels ville nemlig snart falde for aldersgrænsen og ville – hvis Vatikanet overholdt de uskrevne regler – blive erstattet af en fransktalende ærkebiskop. Hun håbede ikke, at det ville blive biskoppen af Namur André-Joseph Léonard, for han var den mest konservative biskop i Belgien.

IMWAC - *International Movement We Are Church* er paraplyorganisationen for de bevægelser der findes i cirka 50 lande over hele verden og som også VEOK er tilsluttet. Se: www.we-are-church.org/int/

Det blev Léonard! Han blev udnævnt den 18. januar sidste år. Den amerikanske "Vaticanista" John Allen tolkede udnævnelsen som et tegn på, at pave Benedikt ønskede den kompromis'ets ånd, der tidligere havde hersket mellem kirke og stat, mellem de troende og de sekulære i det splittede Belgien, opgivet (National Catholic Reporter 28. juni 2010).

Den 23. april trak biskoppen af Brugge Roger Vangheluwe sig så, da han måtte erkende, at han havde misbrugt sin nevø seksuelt. Samtidig kom det frem, at kardinal Danneels havde forsøgt at overtale nevøen til ikke at gå til myndighederne med sin anmeldelse mod biskoppen.

Befolkningen i Belgien er ekstrem følsom over for seksuelle misbrug af børn. Det skyldes den store pædofiliskandale i 90'erne, som startede, da myndighederne fandt fire døde småpiger i Marc Dutroux' hus. De efterfølgende undersøgelser viste, at han havde holdt dem fanget i bure i sin kælder. Eksistensen af et pædofilt netværk blev vist aldrig bevist, men der var en stærk mistanke om, at han havde ladet dem og andre mindreårige blive misbrugt af VIP-klienter, heriblandt af politikere, dommere og højtstående politifolk. Det var forståeligt nok den hel store skandale i landet.

Den 3. juni 2010 holdt de belgiske biskopper deres årlige møde med den pavelige nuntius. Politiet omringede da bygningen, fratog biskopperne deres mobiltelefoner og holdt dem i husarrest i otte timer, mens alle landets bispeboliger og -kontorer blev ransaget og fik konfiskeret deres computere. Det fremkaldte, som I sikkert husker, stærke protester fra Vatikanet. "End ikke de gamle kommunistiske regimer kunne finde på noget sådant", udtalte Vatikanets udenrigsminister, kardinal Bertone dengang.

Om det var en følge af politiets aktion, ved jeg ikke, men i september blev det oplyst, at lidt under 500 personer havde været misbrugt af katolske præster, og at 13 af ofrene senere havde begået selvmord. Det belgiske parlament nedsatte derpå en parlamentarisk kommission, der skulle undersøge sagerne og biskoppernes håndtering af dem nærmere.

Fire dage før jul var det den tidligere ærkebiskop, kardinal Danneels' tur til at aflægge vidnesbyrd for kommissionen. Han anslog en forsonende tone og fortalte kommissionen, at kirken måtte vise ydmyghed og yde erstatning til ofrene. "I alt for lang tid har kirken kun tænkt på sig selv og dens præster, men nu er det på tide at tænke på ofrene," sagde han.

Mange betragtede Danneels udtalelse som et forsøg på at åbne en dør for efterfølgeren, den stridbare ærkebiskop Léonard, der skulle aflægge vidnesbyrd dagen efter. Men havde man forventet, at han ville fremkomme med en erstatningspakke, tog man fejl. Han smækkede døren i med en udtalelse om, at "de civile domstole må afgøre erstatningernes størrelse, og at de, der har forvoldt skaden, må betale. Det er ikke kirkens ansvar."

I løbet af høringen blev Léonard endvidere mere og mere udfordrende. Han kom med flere sarkastiske udtalelser om hele udredningen. "Hvor vil alt dette ende?" spurgte han. "Meget snart vil myndighederne blive mødt med krav om erstatninger til de ulykkelige børn, der er et resultat af reagensglasbefrugtning ... Og hvad med de studier, der viser den psykologi-

ske virkning på børn, som har to fædre og to mødre. Skal vi også til at give dem erstatning?"

De fleste kommissionsmedlemmer var chokeret over ærkebiskoppens provokationer. "Jeg begynder at tro, at Léonard har en eller anden hemmelig nydelse i at rakke ned på homoseksuelle," sagde Mieke Stessens, som repræsenterer en koalition af bøsser og lesbiske bagefter. Og Renaat Landuyt, der er medlem af det belgiske parlament for socialistpartiet, sagde til kommissionen, at det var på tide at genoverveje forholdet mellem kirke og stat i Belgien, dvs. rimeligheden i at staten betaler biskoppernes og præsternes løn og lønnen til lærerne på de katolske skoler. Et tredje kommissionsmedlem foreslog, at regeringen opretter en erstatningsfond for ofrene og tager pengene fra dem, der normalt tilflyder kirken.

Dagen efter høringen meddelte ærkebiskoppen dog, at han frivilligt ville give penge til en "solidaritetsfond" for at yde ofrene erstatning, "ikke fordi vi er forpligtet dertil, men fordi vi ønsker at vise vor solidaritet, således som vi regelmæssigt har gjort det over for ofrene for oversvømmelser og epidemier." Men han forventede, at repræsentanter for andre "respektable professioner", så som lægernes foreninger og sportsorganisationer, ville yde deres bidrag også, "for seksuelt misbrug af børn og unge er ikke et kirkeligt monopol."

Heri har han selvfølgelig ret. Men det rækker ikke ved, at hans ord under høringen var, som biskop Johan Bonny af Antwerpen sagde, "uheldigt valgte." De var krænkende over for homoseksuelle og barnløse kvinder og manglede pastoral medfølelse med ofrene. Desuden er de ikke med til at forbedre klimaet i det modsætningsfyldte land, hvor det ifølge en undersøgelse, foretaget af det katolske universitet i Leuven i 2008, kun er 7 % af befolkningen, der går i kirke hver søndag, hvor kun halvdelen af alle nyfødte børn døbes, og hvor kun en fjerdedel af alle par vælger at blive gift i en kirke.

Det eneste, man kan glæde sig over, er vist, at ærkebiskop Léonard er 70 og derfor må trække sig i 2015.

2. Ærkebispedømmet Milwaukee's konkurs

Den 4. januar meddelte ærkebispedømmet Milwaukee, at det havde indgivet konkursbegæring. I en udtalelse på ærkebispedømmets hjemmeside hed det, at begæringen havde to formål, dels at give erstatning til de ofre, hvis krav endnu ikke var behandlet færdig, dels at kunne fortsætte de vigtigste opgaver i ærkebispedømmet. I de sidste tyve år har det for at skaffe penge måttet sælge ud af sine investeringer og afhænde al den faste ejendom, det kunne sælge. Dets formue var pr. 30. juni 2010 på 98.4 mill. \$, af hvilke mere end 90 mill. var penge, som det ikke kunne disponere over, da det var givet af donatorer med specifikke formål for øje.

Indtil nu har ærkebispedømmet forhandlet en erstatningsløsning på plads vedrørende 200 personer og brugt 29 mill. \$ i den forbindelse. Imidlertid brød forhandlingerne med de resterende ofre sammen for nylig, hvilket ikke kun ville indebære øgede udgifter til juridisk bistand, men også at interne sagsakter ville blive krævet fremlagt i retten.

Ærkebispedømmet Milwaukee er det ottende amerikanske bispedømme, som har erklæret sig konkurs. De øvrige er Portland (Oregon), San Diego (Californien), Tuscon (Arizona), Davenport (Iowa), Spokane (Washington), Fairbanks (Alaska) og Wilmington (Delaware). Desuden har jesuiternes Oregonprovins gjort det samme.

Ved en konkursbegæring opnår et bispedømme en såkaldt "Chapter 11"-beskyttelse. Denne giver en domstol mulighed for at samle alle resterende sager i en enkelt proces, så de ikke skal afgøres individuelt. Den vil også være "sidste udkald" for økonomiske krav mod bispedømmet.

Men ærkebispedømmet Milwaukee opnår imidlertid også, at de allerede berammede forhør under ed af den tidligere ærkebiskop Weakland, af hans hjælpebiskop Sklba og af ærkebiskop Dolan, der før sin forflyttelse til New York var ærkebiskop i Milwaukee, annulleres. Weakland har indrømmet at have købt sig tavshed af en mand, han havde et forhold til, ved (på bedragerisk vis) at udbetale ham en halv mill. af ærkebispedømmets midler, og Sklba er af Weakland beskrevet som hans stik i rend-dreng i sager om præsters misbrug.

Ærkebiskop Weakland

Hjælpebiskop Sklba

Ærkebiskop Dolan

Den nationale formand for SNAP (The Survivors Network of Those Abused by Priests) David Clohessy mener da også, at formålet med konkursbegæringen udelukkende er at undgå retssager for en jury, hvor de ansvarlige tvinges til at aflægge vidnesbyrd under ed og at fremlægge de interne papirer og dokumenter, domstolen kræver. "Ingen biskop ønsker", siger han, "en gentagelse af den ydmygelse, som verden var vidne til, da kardinal Law i Boston blev tvunget til at aflægge vidnesbyrd under ed. I den konkrete sag ønsker man ikke ærkebiskop Dolan stige på et fly i New York under fuld pressedækning, lande i Milwaukee

under fuld pressedækning, møde op i retten og forsøge at få sin vidneafhøring holdt bag lukkede døre.”

Man spørger unægteligt sig selv, hvilket bispedømme der bliver det næste. Et godt bud er Los Angeles, hvor ærkebiskoppen, kardinal Roger Mahony har ladet sine højt betalte jurister gennem snart otte år føre en bevidst forhalingspolitik ved hver gang en distriktsdommer gav anklagemyndigheden ret i, at ærkebiskoppen skulle udlevere et bestemt dokument, at appellere afgørelsen til en højere retsinstans. Og det fortsætter han stædigt med trods de enorme udgifter, han derved pålægger sit bispedømme. Mahony's adfærd, ligesom de kirkelige myndigheders i Milwaukee og ærkebiskop Léonards, viser, at pave Benedikt XVI taler for døve ører, når han opfordrer biskopperne til at samarbejde med de civile myndigheder om opklaring af sagerne.

Ja, hvor meget er paven selv og hans folk i Vatikanet indstillet på at samarbejde? Det er vist ikke meget, når det kommer til stykket. Paven viser nok sin medfølelse ved at mødes med og bede sammen med tre, fire, fem ofre, specielt udvalgt af de lokale kirkelige myndigheder, men at sætte sig ned og drøfte problemerne igennem med lederne af de organisationer, der repræsenterer de mange ofre, har han aldrig ønsket. Han gav heller ikke den apostolske nuntius i Dublin ordre om at samarbejde med Murphy-kommissionen, da hans nuntius under påberåbelse af sin diplomatiske immunitet nægtede at aflægge vidnesbyrd for kommissionen. Det er dog ikke første gang, Vatikanet har nægtet at samarbejde. I slutningen af 90'erne ønskede den daværende argentinske regering at undersøge, hvor mange nazistiske krigsforbrydere, der var blevet ekspederet til landet efter Anden Verdenskrig, men den udredningskommission, den nedsatte, blev forment adgang til Vatikanets arkiver. Så det offentliggjorte amerikanske efterretningskilder afslører, kan ikke bevises: at Vatikanet og klostre i Italien var dybt involveret i den trafik.

Som en midaldrende kvinde, der var blevet misbrugt som barn af en præst, sagde under pave Benedikts besøg i Storbritannien i november: ”Han er hykler. Jeg tror ikke på ham. Først når han siger: Kom og se, hvad vi har liggende om misbrug i Vatikanet, kan jeg tage hans ønske om at få optrævlet sagerne alvorlig.”

En udtalelse som denne viser, at der er lang vej, meget lang vej endnu, før tilliden er genskabt. Til paven såvel som til hans biskopper.